

	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ	ЗСУ СМЯ НУБіП України 7.5 - 02
	НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ	
	«Положення про робочу програму навчальної практики у Національному університеті біоресурсів і природокористування України»	Введено в дію: Наказ № _____ від _____

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра управління та освітніх технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Гуманітарно-педагогічний факультет
12 червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ Педагогічна (асистентська)

спеціальність ДЗ «Менеджмент»
освітньо-наукова програма «Управління закладом освіти»
Факультет гуманітарно-педагогічний
Розробники: професор кафедри управління та освітніх технологій, докт. пед.
наук, проф. Наталія ГРЕЧАНИК
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2025 р.

	НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ	СУ СМЯ НУБіП України 7.5 – 021 - 006
	<i>«Положення про робочу програму навчальної практики у Національному університеті біоресурсів і природокористування України»</i>	

Вступ

Метою практики є підготовка студентів до ефективного управління освітнім процесом, формування в них викладацько-професійних здатностей шляхом включення в освітній процес, що сконцентровано на набутті магістрами професійних характеристик щодо здійснення самостійної викладацької діяльності в конкретних умовах закладу вищої освіти.

Завдання практики:

- ознайомлення з організацією освітнього процесу в закладі вищої освіти (вивчення нормативно-правової бази, що регламентує освітню діяльність ЗВО, ознайомлення з освітніми програмами, навчальними планами та методичними матеріалами, аналіз змісту освітніх компонентів, методичних підходів та технологій викладання);
- формування педагогічної компетентності (участь в підготовці та проведенні лекцій, семінарських і практичних занять під керівництвом викладача-наставника, відпрацювання методичних прийомів викладання, моделювання дидактичних ситуацій, використання сучасних освітніх технологій та цифрових інструментів в освітньому процесі);
- опанування методики контролю й оцінювання навчальних досягнень студентів (ознайомлення з видами та методами оцінювання у ЗВО, аналіз підходів до формування та проведення контрольних заходів, розробка та апробація тестових і практичних завдань для оцінювання знань студентів);
- розвиток комунікативних і організаційних здібностей (взаємодія зі студентами та викладачами, участь у тьютораті, формування навичок конструктивного спілкування та ефективної взаємодії в академічному середовищі, вдосконалення здатності послуговуватися державною мовою в освітньому середовищі, організація позааудиторної діяльності студентів щодо їх професійного та громадянського спрямування).

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або використання інновацій за невизначеності умов і вимог

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК 4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК 5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;

СК 5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК 6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;

СК11. Здатність застосовувати основи педагогіки і психології в освітньому процесі у закладах вищої освіти.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 9. Спілкуватися в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами;

ПРН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з

	НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ	СУ СМЯ НУБіП України 7.5 – 021 - 006
	<i>«Положення про робочу програму навчальної практики у Національному університеті біоресурсів і природокористування України»</i>	

людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;

ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу

ПРН 14. Вміти планувати і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти

Бази практики: практика проводиться на базі Національного університету біоресурсів і природокористування України та інших закладами освіти, з якими укладаються відповідні договори про співпрацю, зокрема: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, Поліський національний Університет, Відокремлений структурний підрозділ «Березоворудський фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету».

Організація проведення практики

Основні аспекти організації педагогічної (асистентської) практики: практика організовується відповідно до освітніх стандартів, навчальних планів та методичних рекомендацій, визначаються права та обов'язки магістрантів, викладачів-наставників і адміністрації ЗВО, враховуються вимоги до реалізації компетентнісного підходу та сучасних педагогічних технологій.

Етапи організації практики:

Підготовчо-ознайомлювальний етап (ознайомлення студентів із програмою практики, її цілями та завданнями, розподіл магістрантів між кафедрами та визначення викладачів-наставників, проведення установчих лекцій, семінарів та консультацій щодо методики викладання). Основний етап (задіяність в освітньому процесі: асистування на лекціях, проведення семінарських та практичних занять, ознайомлення з методикою оцінювання навчальних досягнень студентів, розробка навчально-методичних матеріалів, використання цифрових освітніх технологій). Підсумковий етап (оцінювання результатів педагогічної практики на основі зворотного зв'язку від викладачів-наставників і студентів, захист звітів про проходження практики, аналіз досягнень та труднощів, підготовка рекомендацій щодо вдосконалення процесу).

Зміст практики

Педагогічна (асистентська) практика є ключовим компонентом професійної підготовки магістрів другого року навчання за спеціальністю D3 «Менеджмент» ОНП «Управління закладом освіти». Зміст практики визначається відповідно до освітніх стандартів, навчальних програм та сучасних вимог до викладачів вищої школи та передбачає комплексний підхід до професійної підготовки майбутніх освітніх менеджерів, здатних здійснювати викладацьку діяльність в закладах вищої освіти. Вона включає навчальну, методичну, організаційну, рефлексивно-аналітичну складові, що забезпечують цілісне формування педагогічної компетентності магістрантів. Успішне проходження практики сприяє їхній адаптації до реальних умов викладацької діяльності та підготовці до самостійної педагогічної роботи у закладах вищої освіти.

	НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ	СУ СМЯ НУБіП України 7.5 – 021 - 006
	<i>«Положення про робочу програму навчальної практики у Національному університеті біоресурсів і природокористування України»</i>	

Таблиця 1

Орієнтовний тематичний план

Назва теми	Кількість годин		
	Всього	із них	
		аудиторні	самостійна робота
Тема 1. Організаційно-методичні засади освітнього процесу в закладі вищої освіти	20	-	20
Тема 2. Планування та навчально-методичне забезпечення викладання у закладі вищої освіти	25	-	25
Тема 3. Організація та проведення навчальних занять із використанням сучасних освітніх технологій	30	-	30
Тема 4. Контроль, оцінювання результатів навчання та педагогічна комунікація	30	-	30
Тема 5. Рефлексивний аналіз педагогічної діяльності та узагальнення результатів практики	15	-	15
Всього	120	-	120

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання для магістрантів під час педагогічної (асистентської) практики повинні включати конкретні цілі та напрямки діяльності, що допоможуть студентам набути практичних навичок і досвіду. До них належать такі завдання:

1. *Розробка та реалізація плану заняття.* Магістри повинні самостійно підготувати детальний план уроку або заняття з урахуванням навчальної програми, рівня підготовки учнів та специфіки навчального матеріалу. Задача включає визначення мети заняття, формулювання завдань для студентів, вибір методів викладання, використання наочних матеріалів і технічних засобів.

2. *Проведення самостійних лекцій та практичних занять.* Під час практики магістри повинні провести кілька самостійних лекцій та практичних занять, використовуючи розроблені плани, застосовуючи активні методи навчання та оцінюючи ефективність навчання за допомогою зворотного зв'язку від учнів.

3. *Спостереження за роботою досвідчених викладачів та аналіз їхніх методів викладання.* Магістри повинні здійснити спостереження за заняттями досвідчених викладачів, фіксувати особливості їхньої педагогічної діяльності, методи організації уроку, методики навчання, і порівнювати їх з власними підходами та результатами.

	НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ	СУ СМЯ НУБіП України 7.5 – 021 - 006
	<i>«Положення про робочу програму навчальної практики у Національному університеті біоресурсів і природокористування України»</i>	

4. *Аналіз та рефлексія педагогічної діяльності.* Після проведених занять магістри повинні здійснювати самоаналіз власної педагогічної діяльності, виявляти сильні та слабкі сторони уроку, робити висновки щодо покращення власних методик. Для цього потрібно вести педагогічний щоденник, у якому фіксуються спостереження, коментарі щодо проведених занять, а також ідеї для вдосконалення.

5. *Розробка індивідуальних завдань для студентів.* Магістри повинні створити індивідуальні завдання або вправи для студентів з урахуванням їхніх знань, потреб і рівня підготовки. Це завдання може включати створення тестів, вправ для розвитку певних навичок, а також підготовку матеріалів для самостійної роботи в межах конкретних тем.

6. *Оцінка результатів навчання та зворотний зв'язок.* Під час практики магістри мають оцінювати результати пізнавальної діяльності студентів, використовувати різноманітні методи оцінювання (тестування, усні відповіді, контрольні роботи, практичні завдання), а також надавати зворотний зв'язок, що сприяє розвитку здобувачів.

7. *Використання сучасних освітніх технологій в освітньому процесі.* Завданням є інтеграція технологій (ІКТ, інтерактивні, розвитку критичного мислення, проблемного навчання, проєктні) в освітній процес.

8. *Кооперація з іншими викладачами та участь у командній роботі.* Здобувачі повинні брати участь у колективному плануванні та обговоренні методичних підходів до викладання, допомагати колегам у підготовці дидактичних матеріалів, брати участь у проведенні спільних заходів.

Одним з важливих індивідуальних завдань для магістрантів під час педагогічної (асистентської) практики є розвиток здатності ефективно послуговуватися державною українською мовою в освітньому середовищі закладу вищої освіти. Магістри повинні демонструвати високий рівень володіння українською мовою не тільки під час проведення занять, а й у спілкуванні з колегами та студентами, оформленні навчальних матеріалів та звітів, а також у публічних виступах і презентаціях.

Завдання для магістранта містять:

1. *Підготовка та проведення заняття українською мовою* з урахуванням правильності та багатства мовного оформлення, грамотності, ясності викладу матеріалу, використанню термінології та стилістичних засобів, відповідних академічному контексту.

2. *Аналіз мовного контенту освітнього середовища.* Магістрант повинен здійснити спостереження за мовною ситуацією в закладі вищої освіти: рівнем володіння українською мовою серед викладачів та студентів, використанням української мови в офіційній документації, підготовці матеріалів для навчання та в спілкуванні під час навчальних занять. На основі цього спостереження слід підготувати аналітичний звіт та рекомендації щодо вдосконалення мовної практики в закладі.

3. *Підготовка навчальних матеріалів та ресурсів українською мовою.* Завданням є розробка лекцій, семінарів, презентацій або інших навчальних матеріалів українською мовою, що відповідають академічним стандартам. Це включає підготовку текстових матеріалів, методичних вказівок, тестів, презентацій та інших ресурсів для навчання студентів.

4. *Робота з мовним бар'єром.* Магістрант повинен оцінити рівень мовного бар'єра серед студентів і розробити стратегії для його подолання, включаючи використання наочних матеріалів, переклад термінів, застосування активних методів навчання для розвитку мовної компетентності студентів.

5. *Оцінка та корекція мовних помилок.* Під час проведення заняття магістрант має активно працювати над виявленням і корекцією мовних помилок у студентів, особливо у тих, хто має

	НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ	СУ СМЯ НУБіП України 7.5 – 021 - 006
	<i>«Положення про робочу програму навчальної практики у Національному університеті біоресурсів і природокористування України»</i>	

труднощі з українською мовою, надавати зворотний зв'язок, щоб підвищити рівень володіння мовою серед учасників освітнього процесу.

6. Публічні виступи та комунікація українською мовою. Магістрант має здійснити публічний виступ або презентацію навчального матеріалу на занятті українською мовою, звертаючи увагу на мовну культуру, чіткість і зрозумілість викладу, а також інтонаційну виразність.

7. Розвиток власної педагогічної мовно-комунікативної компетентності. Протягом практики магістрант має працювати над удосконаленням своєї мовної майстерності, зокрема активно поповнювати свій лексикон академічними термінами, тренувати мовленнєву практику через постійне використання української мови у всіх аспектах професійної діяльності.

Методичні рекомендації

Педагогічна (асистентська) практика є важливою нормативною складовою підготовки магістрів-майбутніх освітніх менеджерів, яка надає можливість набувати необхідних професійних навичок і досвіду в реальних умовах освітнього процесу. Цей етап навчання сприяє формуванню комплексу здатностей, що забезпечують подальшу успішну кар'єру в сфері освіти.

Перед початком педагогічної практики важливо визначити чіткі цілі та завдання, які повинні бути досягнуті. Магістрантам необхідно звернути увагу на формування вмінь управління освітнім процесом, взаємодії зі студентами, а також на розвиток комунікативних і аналітичних навичок. Вони повинні бути готовими до самостійної роботи, використовуючи теоретичні знання та наукові підходи до вирішення педагогічних задач. Важливою складовою є здатність до оцінки ефективності власної педагогічної діяльності, а також здатність до саморефлексії та аналізу своїх помилок.

В перебігу практики магістри повинні працювати під керівництвом досвідченого наставника або асистента кафедри, який надаватиме методичні поради та рекомендації, сприятиме розвитку професійної компетентності й формуванню педагогічної компетентності. Спільна робота з викладачами допоможе магістрантам зрозуміти особливості освітнього процесу, а також сприятиме поглибленому засвоєнню методик викладання і формуванню критичного мислення.

Одним з ключових аспектів практики є рефлексивний підхід до пізнавальної діяльності. Магістрам слід вести педагогічний щоденник, у якому вони фіксуватимуть свої спостереження, аналізуватимуть власні методи роботи і відзначатимуть труднощі, з якими вони стикаються під час практики. Це допоможе їм не лише зрозуміти, які аспекти потребують удосконалення, але й розвинути здатність до самоаналізу, що є важливою частиною професійного розвитку педагога й майбутнього освітнього менеджера.

Особливу увагу слід приділяти індивідуалізації навчання, зокрема в умовах суб'єктної різноманітності учнів. Магістри повинні навчитися враховувати індивідуальні особливості студентів, адаптувати методи і форми викладання та активізації пізнавальної діяльності відповідно до їх потреб і рівня підготовки. Це включає в себе роботу зі здобувачами з різним рівнем знань та здібностей, а також використання сучасних технологій для планування та організації освітнього процесу.

Завершення педагогічної (асистентської) практики має бути підкріплене ретельним підсумковим аналізом діяльності магістрантів, зокрема за допомогою письмового звіту, в якому слід окреслити основні досягнення, труднощі та шляхи їх подолання. Оцінка практики повинна базуватись не лише на результатах роботи, а й на здатності магістрантів до самоосвіти, розвитку їх педагогічних навичок і комунікативної здатності до роботи в команді.

Таким чином, педагогічна (асистентська) практика є важливим етапом в підготовці магістрів, що дає їм можливість отримати неоціненний досвід в організації освітнього процесу та розвитку своїх професійних здатностей, що є основою для успішного кар'єрного зростання.

	НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ	СУ СМЯ НУБіП України 7.5 – 021 - 006
	<i>«Положення про робочу програму навчальної практики у Національному університеті біоресурсів і природокористування України»</i>	

Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення практики студентів

Матеріально-технічне забезпечення включає в себе усі фізичні ресурси, необхідні для організації педагогічної діяльності студентів. Це передусім відповідні навчальні приміщення, оснащені сучасним обладнанням, зокрема мультимедійними засобами для проведення лекцій та семінарів, доступ до комп'ютерних класів, лабораторій, бібліотек, а також наявність технічних засобів для демонстрації навчальних матеріалів, таких як проєктори, інтерактивні дошки, аудіо- та відеоапаратура. Важливим компонентом матеріально-технічної бази є також забезпечення студентів необхідними інтернет-ресурсами та підключенням до онлайн платформ для взаємодії з викладачами та студентами, що значно полегшує освітній процес в умовах цифровізації.

Навчально-методичне забезпечення полягає в наданні студентам доступу до відповідних навчальних і методичних матеріалів, що сприяють успішному виконанню завдань педагогічної (асистентської) практики. Сюди входять програма практики, методичні вказівки, розроблені відповідно до програми, навчальні посібники, а також електронні ресурси, які включають доступ до електронних підручників, наукових статей, відеоматеріалів, лекцій і презентацій. Важливим є наявність інструкцій і рекомендацій для магістрантів щодо організації практичних занять, написання звітів і проведення самоаналізу.

Крім того, необхідною умовою є забезпечення доступу до наукових баз даних та бібліотечних ресурсів, що дають змогу студентам поглиблювати свої знання, ознайомлюватися з новітніми досягненнями в галузі педагогіки, а також виконувати науково-дослідницьку роботу. Одним із важливих елементів навчально-методичного забезпечення є наявність зразків оцінювання та критеріїв, за якими оцінюється діяльність студентів під час виконання завдань практики. Це дозволяє магістрантам чітко орієнтуватися в вимогах і ефективно контролювати власний процес професійного розвитку.

Навчально-методичне забезпечення також включає організацію наставництва, коли досвідчені викладачі чи асистенти надають студентам постійну підтримку, допомагають у розв'язанні проблемних ситуацій, надають методичні рекомендації та активно сприяють розвитку педагогічних навичок. Важливим аспектом є інтеграція теоретичних знань із практичною діяльністю, що забезпечується через застосування сучасних педагогічних технологій, таких як методи проектного навчання, кейс-методи, проблемно орієнтовані завдання, які студенти повинні освоїти під час проходження практики.

Вимоги до написання звіту

1. Основні вимоги до звіту полягають в: змістовності та структурованості (звіт має містити необхідні відомості про проходження практики, включаючи інформацію про місце проходження, тривалість та основні види діяльності, має бути логічно структурованим, з чітким поділом на розділи відповідно до програми практики; дотриманні формальних вимог (звіт оформлюється відповідно до встановлених вимог, використання академічного стилю викладу без орфографічних та граматичних помилок державною мовою).

2. Структура письмового звіту про проходження практики: *титальна сторінка* (містить інформацію про заклад освіти, спеціальність, назву практики, прізвище магістранта та керівника), *зміст* (перелік основних розділів звіту із зазначенням сторінок); *вступ* (обґрунтування мети і завдань педагогічної (асистентської) практики); *основна частина* (загальна характеристика бази

	НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ	СУ СМЯ НУБіП України 7.5 – 021 - 006
	<i>«Положення про робочу програму навчальної практики у Національному університеті біоресурсів і природокористування України»</i>	

практики (кафедра, дисципліни, з якими працював магістрант), опис виконаних завдань (участь у підготовці та проведенні занять, розробка навчально-методичних матеріалів, науково-дослідна діяльність, виховна робота тощо); аналіз застосованих методів викладання та підходів до оцінювання знань студентів; висновки та рекомендації (самооцінка досягнень, труднощі, пропозиції щодо покращення педагогічної підготовки); додатки (зразки розроблених методичних матеріалів, завдань для студентів, робочих конспектів занять тощо).

Форми та методи контролю

З огляду на важливість встановлення рівня практичної підготовленості здобувачів вищої освіти другого рівня до професійної діяльності, формою підсумкового контролю з ОК 13 «Педагогічна (асистентська) практика» є диференційований залік, що передбачає, крім виставлення оцінки «зараховано»/ «незараховано», оцінювання результатів практики за 100-бальною шкалою на основі другого типу оцінювання, який містить такі складники: стартовий – оцінювання результатів виконання завдань практики; підсумковий – оцінювання наданої звітної документації та захисту результатів практики керівником практики.

Формами контролю педагогічної (асистентської) практики є: поточний контроль (оцінювання систематичності та якості виконання магістрантом навчально-методичних, дослідницьких і організаційних завдань, спостереження за діяльністю магістранта з боку викладача-наставника, перевірка підготовлених магістрантом навчально-методичних матеріалів, обговорення педагогічних труднощів та шляхів їх подолання на консультаціях із керівником практики); проміжний контроль (аналіз проміжних результатів виконання завдань практики шляхом проведення консультативних зустрічей чи колегіального обговорення, оцінювання якості підготовки та проведення занять магістрантом, виявлення труднощів у педагогічній діяльності та розробка рекомендацій щодо їх усунення); **підсумковий контроль** (захист звіту про педагогічну (асистентську) практику перед комісією, що складається з викладачів кафедри та керівників практики, аналіз рефлексивного щоденника магістранта, що містить самооцінку його педагогічної діяльності).

Методами контролю педагогічної (асистентської) практики є: спостереження (відвідування занять магістранта керівником практики або іншими викладачами, аналіз педагогічної майстерності магістранта, його взаємодії зі студентами та використання сучасних методів навчання); опитування (виявлення ефективності діяльності магістранта шляхом анкетування студентів, аналіз відгуків викладачів-наставників про рівень підготовки та педагогічної компетентності магістранта); аналіз навчально-методичних матеріалів (перевірка якості та відповідності навчальних матеріалів, розроблених магістрантом, освітнім стандартам, оцінювання змістовності лекційних конспектів, планів занять, презентацій тощо); рефлексивний аналіз (вивчення щоденника практики в якому магістрант фіксує свої спостереження, труднощі та шляхи їх подолання та здійснює самооцінювання професійного розвитку).

Критерії оцінювання результатів практики:

Практика оцінюється відповідно до наступного розподілу балів за видами діяльності, що підлягають контролю та оціненню: науково-методичної рівень магістранта - 20 балів, якість змісту конспектів лекцій і практичних занять та презентаційного дидактичного матеріалу – 20 балів, рівень

	НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ	СУ СМЯ НУБіП України 7.5 – 021 - 006
	<i>«Положення про робочу програму навчальної практики у Національному університеті біоресурсів і природокористування України»</i>	

сформованості професійно-педагогічних здатностей і якості викладацько-педагогічної діяльності магістранта – 20 балів, якість оформлення звіту – 10 балів, презентативність на захисті практики – 30 балів.

Підсумкову оцінку практики виставляє науковий керівник магістранта на основі представлених звітних матеріалів та виступу магістранта під час звітної конференції.

Рекомендовані джерела інформації

1. Барабаш, В. А. *Методика викладання у вищій школі: метод. рекомендації*. Кропивницький: ЦНТУ, 2023. 60 с.
2. Бондар, Л. С. *Педагогіка вищої школи: навч. посіб.* Київ: Логос, 2021. 368 с.
3. Державна служба якості освіти України. *Настанова з питань забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти у закладі вищої освіти*. Київ, 2021. 52 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://sqe.gov.ua>
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
5. Ковальчук, І. Т. *Основи педагогічної майстерності викладача: навч. посіб.* Чернівці: Рута, 2021. 180 с.
6. Кузьмінський, А. І., Лозова, В. І., Нечепоренко, В. Ф. *Педагогіка: навч. посіб.* Київ: Академія, 2020. 400 с.
7. Квальчук, В. М. *Педагогічна практика студентів ОР «Магістр»: метод. рекомендації*. Івано-Франківськ: ПНУ, 2019. 45 с.
8. Лактіонова, С. І. *Академічна доброчесність у вищій школі: теоретико-прикладні аспекти*. Київ: ІВО, 2021. 148 с.
9. Литвинова, С. Г., Сущенко, Л. П. *Дослідницька діяльність у закладі вищої освіти: теорія і практика*. Полтава: ПУЕТ, 2020. 216 с.
10. Мальована, З. І. *Сучасний урок у закладі вищої освіти: методика підготовки та проведення*. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 198 с.
11. Мельник, Ю. Б. *Педагогіка вищої школи: силабус і методичний матеріал: навч.-метод. посіб.* Харків: ХОГОКЗ, 2020. 84 с.
12. Методичні вказівки до проходження педагогічної практики магістрантів. Київ: НТУУ «КПІ», 2021. 28 с.
13. Методичні рекомендації до проходження педагогічної (асистентської) практики для студентів спеціальності «Менеджмент» освітньо-наукової програми «Управління закладом освіти» другого (магістерського) рівня вищої освіти / уклад. Н.І Гречаник, І.Ф. Шумілова, В.Г. Базелюк, С.О. Кубіцький, С.В. Михнюк. Київ: НУБіП України, 2025. 40 с.
14. Михайлова, Г. М. *Психолого-педагогічні основи педагогічної практики магістрантів: навч.-метод. посіб.* Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2021. 152 с.
15. Педагогіка вищої школи: досвід і тенденції розвитку: зб. тез наук.-практ. конф. Запоріжжя: ЗНУ, 2023. 120 с.
16. Педагогічна практика магістрів: метод. вказівки. Ужгород: УжНУ, 2022. 30 с.
17. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: Наказ МОН України від 08.04.1993 № 93 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0093281-93#Text>

	НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ	СУ СМЯ НУБіП України 7.5 – 021 - 006
	<i>«Положення про робочу програму навчальної практики у Національному університеті біоресурсів і природокористування України»</i>	

18. Практична підготовка майбутніх педагогів у закладах вищої освіти: науково-аналітична доповідь / НАПН України. Київ, 2022. 68 с.
19. Савченко, О. Я. *Дидактика вищої школи: навч. посіб.* Київ: Педагогічна думка, 2021. 240 с.
20. Сисосєва, С. О. *Професійний розвиток педагогічних і науково-педагогічних працівників: теорія і практика.* Київ: Педагогічна думка, 2020. 304 с.
21. Тронько, О. Я. (ред.). *Методика організації педагогічної практики у ЗВО: методичні рекомендації.* Київ: НаУОА, 2021. 64 с.
22. Шевченко, С. О., Піроженко, Л. О. *Теорія та практика управління освітнім процесом у ЗВО: навч. посіб.* Київ: Слово, 2022. 276 с.
23. Резнік С. М. Педагогіка і психологія вищої освіти з методикою викладання: навчальний посібник. Харків: НТУ "ХП", 2025. 150 с.